

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2 5 6 4

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก

**AGRI-
MAP**

SAMUT PRAKAN
จังหวัดสมุทรปราการ

คำนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการเกษตรที่มีพลวัตค่อนข้างสูง และมีผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงการนำระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรได้มีการเข้าถึงที่สะดวกโดยเฉพาะเกษตรกร จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักจัดทำ “แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)” ของแต่ละจังหวัดขึ้น

Agri-Map คือ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก โดยบูรณาการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการการเกษตรไทยอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการปรับข้อมูลให้ทันสมัย และพัฒนาเพิ่มความสะดวกการใช้งานให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลโดยง่าย พร้อมก็สามารถติดตามข้อมูลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและรอบด้าน ครอบคลุมการนำไปใช้ประโยชน์ทุกด้าน ที่สำคัญเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับข้อมูลด้านการเกษตร ซึ่งสามารถตอบโจทย์การช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรในรายพื้นที่ ได้เป็นอย่างดี ใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านหน้าเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.moac.go.th/a4policy-alltype-391191791794 หรือ <https://agri-map-online.moac.go.th/> ซึ่งจะมีเอกสารคู่มือการใช้ให้ศึกษาและสามารถดาวน์โหลดได้

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของแต่ละจังหวัดสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning by Agri-Map) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการ Smart Farmer เป็นต้น และยังเป็นข้อมูลกลางในการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

รูปเล่มเอกสารแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม จังหวัดสมุทรปราการ
<http://www.ddd.go.th/Agri-Map/Data/C/smp.pdf>

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของจังหวัด “สมุทรปราการ”	
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก	3
2.1 ข้าว	4
2.2 มะพร้าว	7
3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด	10
4. แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ	12
เอกสารอ้างอิง	13
ภาคผนวก	15

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดสมุทรปราการ	2
ตารางที่ 2	พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 2 ลำดับแรกของ จังหวัดสมุทรปราการ	4
ตารางที่ 3	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ	5
ตารางที่ 4	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมะพร้าว รายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ	8
ตารางผนวกที่ 1	ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ	17
ตารางผนวกที่ 2	พื้นที่ชลประทานจังหวัดสมุทรปราการจำแนกรายอำเภอ ตำบล	23
ตารางผนวกที่ 3	กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสมุทรปราการ	25
ตารางผนวกที่ 4	ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดสมุทรปราการ	26
ตารางผนวกที่ 5	โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ	27

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบางปะกง	19
ภาพที่ 2	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสมุทรปราการ	20
ภาพที่ 3	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบางกอก	21
ภาพที่ 4	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสมุทรสงคราม	22
ภาพที่ 5	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดสมุทรปราการ	28
ภาพที่ 6	พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสมุทรปราการ	29
ภาพที่ 7	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมะพร้าว จังหวัดสมุทรปราการ	30
ภาพที่ 8	พื้นที่มะพร้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสมุทรปราการ	31

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ 1,004.092 ตารางกิโลเมตร หรือ 627,557 ไร่ ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย ประกอบด้วย 6 อำเภอ 50 ตำบล (ตารางผนวกที่ 1) จังหวัดสมุทรปราการมีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 17 มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 2 ของภาคกลาง มีจำนวนประชากร 1,351,479 คน (กรมการปกครอง, 2563)

1.1 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ กรุงเทพมหานคร
ทิศใต้	ติดต่อ อ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดต่อ กรุงเทพมหานคร

1.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน ลักษณะภูมิประเทศแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำหรือบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านแยกพื้นที่ออกเป็นด้านตะวันตกและด้านตะวันออก
- 2) บริเวณที่ราบตอนใต้ชายฝั่งติดทะเล เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของน้ำทะเลท่วมถึง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มต่ำ
- 3) บริเวณที่ราบตอนเหนือและด้านตะวันออก บริเวณนี้เป็นที่ราบขนาดใหญ่

1.3 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดสมุทรปราการ ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้ามา ทำให้มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรจากทิศตะวันตกเฉียงใต้หรือทิศใต้ ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป โดยทั่วไปอากาศเย็นไม่ร้อนจัดในฤดูร้อน มีความชื้นในอากาศสูง อุณหภูมิเฉลี่ย 28.90 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 30.60 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุด 26.60 องศาเซลเซียส

1.4 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งตามภูมิสัณฐาน ลักษณะทางธรณีวิทยา และวัตถุต้นกำเนิดดิน ได้ดังนี้

ที่ราบชายฝั่งทะเล (Coastal Plain) เกิดจากคลื่นพัดพาและกระแสลมพัดพาเอาเศษวัสดุจากทะเล ทั้งโคลน กรวด ทราย และตะกอนต่าง ๆ เข้ามาทับถมบริเวณชายฝั่ง และลึกเข้าไปในแผ่นดินมากกว่าหาดทราย แบ่งเป็น

- 1) **พื้นที่น้ำทะเลขึ้นถึงในปัจจุบัน (Active tidal flats)** เป็นพื้นที่ที่มีน้ำทะเลขึ้นถึงดินมีสีคล้ำ อินทรีย์วัตถุสูง และเป็นดินเค็ม (saline soil) ดินส่วนใหญ่มีศักยภาพที่ก่อให้เกิดดินกรด กำมะถันหรือดินเปรี้ยวจัด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ การระบายน้ำเลวมาก เนื้อดินเป็นดินทราย แบ่งละเอียดหรือเนื้อดินละเอียด อาทิ ชุดดินบางประกง (Bpg)

2) **พื้นที่ที่น้ำทะเลเคยท่วมถึง (Former tidal flats)** เป็นพื้นที่ที่น้ำทะเลเคยท่วมถึงในอดีต เป็นช่วงต่อระหว่างตะกอนน้ำทะเลกับตะกอนน้ำจืด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ หรือเป็นแอ่งตื้นมีน้ำขังตลอดปี การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายแป้งละเอียดหรือดินเหนียว ที่มีการพัฒนาขึ้นดินไม่มากนัก สีเทาอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลือง และน้ำตาลปนเขียวมะกอก เช่น ชุดดินสมุทรปราการ (Sm) ชุดดินบางกอก (Bk) และชุดดินสมุทรสงคราม (Sso)

ซึ่งได้แสดงรายละเอียดของชุดดินที่พบมากของจังหวัดในภาพที่ 1 - 4

1.5 สภาพการใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดสมุทรปราการ จากฐานข้อมูลแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดสมุทรปราการ

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	262,955	41.91
พื้นที่เกษตรกรรม	271,610	43.27
พื้นที่นา	25,233	4.02
ไม้ยืนต้น	37	0.01
ไม้ผล	5,159	0.81
พืชสวน	26	-
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	23	-
พืชน้ำ	1,210	0.20
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	239,922	38.23
พื้นที่ป่าไม้	13,902	2.22
พื้นที่น้ำ	36,574	5.83
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	42,517	6.77
รวม	627,557	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2562

1.6 พื้นที่ชลประทาน

จังหวัดสมุทรปราการมีเนื้อที่ชลประทาน 282,022.62 ไร่ (ร้อยละ 44.94 ของพื้นที่จังหวัด) กระจายอยู่ใน 6 อำเภอ พื้นที่ชลประทานมีความสำคัญในการพิจารณาเพิ่มศักยภาพการผลิตที่เหมาะสมของจังหวัดสมุทรปราการ (ตารางผนวกที่ 2)

1.7 การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

จากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดสมุทรปราการ มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ที่มีพื้นที่ดำเนินการรวมกันมากกว่า 100 ไร่ พบว่ามีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 10,366 ราย รวมพื้นที่ 95,899 ไร่ สำหรับพื้นที่ดำเนินการแต่ละกิจกรรมรวมกัน มีจำนวน 21 กิจกรรม และกิจกรรมที่มีพื้นที่มากได้แก่ ปลูกเบญจพรรณ ข้าวนาปี กุ้งทะเล (น้ำกร่อย) ข้าวนาปรัง ปลูกปาล์ม เป็นต้น (ตารางผนวกที่ 3)

ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จากฐานข้อมูลกลาง (Farmer One) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนปลูกพืชสมุนไพรในจังหวัดสมุทรปราการ พื้นที่ 74 ไร่ เกษตรกร 11 ราย มีพืชสมุนไพรหลัก 5 ชนิด สมุนไพรที่มีการปลูกมาก ได้แก่ ยอบ้าน ตะไคร้หอม ว่านหางจระเข้ อัญชัน ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 4)

1.8 ที่ตั้งโรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร

จังหวัดสมุทรปราการมีแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่สำคัญ จำนวน 58 แห่ง และที่ตั้งโรงงานทางการเกษตร 166 แห่ง โดยมีที่ตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตจากยางพารามากที่สุด 21 แห่ง (ตารางผนวกที่ 5)

2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศพืชเศรษฐกิจ 13 ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทุเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสมเป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีข้อจำกัดการของดินและน้ำ ส่งผลให้การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วมและขาดน้ำ

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 2 ลำดับแรก ได้แก่ ข้าว และมะพร้าว (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 2 ลำดับแรกของจังหวัดสมุทรปราการ

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม
1. ข้าว	18,126	6.67
2. มะพร้าว	543	0.20

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

2.1 ข้าว

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสมุทรปราการ จากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีความเหมาะสมในการปลูกข้าว จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 3 และภาพที่ 5 - 6)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 32,202 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.48 ของพื้นที่ศักยภาพของดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอบางบ่อ 23,186 ไร่ อำเภอบางเสาธง 8,516 ไร่ อำเภอบางพลี 290 ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 174 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,221 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ศักยภาพของดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอบางบ่อ 985 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 236 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 312 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ศักยภาพของดิน อยู่ในอำเภอบางบ่อ เท่านั้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 553,338 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้ โดยจังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่ปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมสูง (S1) เท่านั้น มีเนื้อที่ 18,126 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.29 ของพื้นที่ศักยภาพสูง กระจายอยู่ในอำเภอบางบ่อ 13,338 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 4,788 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวแต่ยังไม่มีมีการปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกข้าว และพื้นที่เพาะปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) ทั้งหมด 15,297 ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอบางบ่อ 9,848 ไร่ รongลงมา ได้แก่ อำเภอบางเสาธง 3,728 ไร่ อำเภอบางพลี 290 ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 174 ไร่ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 36 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 14,076 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.71 ของพื้นที่ศักยภาพสูง กระจายตัวอยู่ในอำเภอบางบ่อ 9,848 ไร่ อำเภอบางเสาธง 3,728 ไร่ อำเภอบางพลี 290 ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 174 ไร่ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 36 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 1,221 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง กระจายตัวอยู่ในอำเภอบางบ่อ 985 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 236 ไร่

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
บางบ่อ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	23,186 (100.00%)	985 (100.00%)	312 (100.00%)	118,544 (100.00%)	143,027 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	13,338 (57.53%)	-	-	-	13,338 (9.33%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,848 (42.47%)	985 (100.00%)	312 (100.00%)	118,544 (100.00%)	129,689 (90.67%)
บางพลี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	290 (100.00%)	-	-	132,473 (100.00%)	132,763 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	290 (100.00%)	-	-	132,473 (100.00%)	132,763 (100.00%)
สมุทรปราการ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	174 (100.00%)	-	-	104,684 (100.00%)	104,858 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	174 (100.00%)	-	-	104,684 (100.00%)	104,858 (100.00%)
พระสมุทรเจดีย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36 (100.00%)	-	-	96,152 (100.00%)	96,188 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	36 (100.00%)	-	-	96,152 (100.00%)	96,188 (100.00%)
บางเสาธง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8,516 (100.00%)	236 (100.00%)	-	65,499 (100.00%)	74,251 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,788 (56.22%)	-	-	-	4,788 (6.45%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,728 (43.78%)	236 (100.00%)	-	65,499 (100.00%)	69,463 (93.55%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
พระประแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	-	35,986 (100.00%)	35,986 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	35,986 (100.00%)	35,986 (100.00%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	32,202 (100.00%)	1,221 (100.00%)	312 (100.00%)	553,338 (100.00%)	587,073 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	18,126 (56.29%)	-	-	-	18,126 (3.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	14,076 (43.71%)	1,221 (100.00%)	-	-	15,297 (2.61%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ปลูกข้าวที่สามารถเปลี่ยนเป็นมะพร้าวได้ 122 ไร่ อยู่ในอำเภอบางบ่อ (ตารางที่ 3 และภาพที่ 5 - 6)

นอกจากพื้นที่ปลูกข้าวจะปลูกมะพร้าวทดแทนที่อำเภอบางบ่อแล้ว ยังสามารถที่ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้คึ่งบางกระเจ้า ซึ่งเป็นมะม่วงน้ำดอกไม้พันธุ์เขียววอล หรือพันธุ์น้ำดอกไม้พระประแดง ผลสุกเปลือกสีเหลืองอมเขียว เนื้อเหลืองจำปา แน่น แข็ง เมล็ดลีบ กลิ่นหอม รสชาติหวานนุ่มลิ้น

4) แนวทางการจัดการ

พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกข้าว ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัด กระจายตัวอยู่ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง อำเภอบางพลี อำเภอเมืองสมุทรปราการ และพระสมุทรเจดีย์

2.2 มะพร้าว

สินค้าทางเลือกอีกชนิดที่จังหวัดสมุทรปราการสามารถผลิตได้ และให้ผลตอบแทนสูง นิยมปลูกช่วงต้นฤดูฝน ปัจจุบันมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตถึงสวนเพื่อนำไปส่งต่อให้กับบริษัทส่งออกที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม กรุงเทพฯ และตลาดกลางค้าส่ง ได้แก่ ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 4 และภาพที่ 7 - 8)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมะพร้าว พบเพียงพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) และไม่เหมาะสม (N) เท่านั้น มีรายละเอียดดังนี้

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 10,365 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.76 ของพื้นที่ศักยภาพของดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอพระประแดง 7,557 ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 1,862 ไร่ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ 385 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 578,838 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมะพร้าวในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) ในการปลูกมะพร้าว มีเนื้อที่ 302 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.91 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง กระจายอยู่ในอำเภอพระประแดง 223 ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ 79 ไร่

(2) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกมะพร้าว ในเนื้อที่ 241 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมะพร้าวแต่ยังไม่มีปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับปลูกมะพร้าว และพื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) 10,063 ไร่ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอพระประแดง 7,334 ไร่ รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 1,783 ไร่ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ 385 ไร่ อำเภอบางพลี 307 ไร่ อำเภอบางบ่อ 172 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 82 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 10,063 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.09 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง กระจายตัวอยู่ในอำเภอพระประแดง 7,334 ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 1,783 ไร่ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ 385 ไร่ อำเภอบางพลี 307 ไร่ อำเภอบางบ่อ 172 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 82 ไร่

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมะพร้าวรายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
บางป่อ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	172 (100.00%)	-	142,863 (100.00%)	143,035 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	121 (0.08%)	121 (0.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	172 (100.00%)	-	142,742 (99.92%)	142,914 (99.92%)
บางพลี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	307 (100.00%)	-	132,456 (100.00%)	132,763 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	307 (100.00%)	-	132,456 (100.00%)	132,763 (100.00%)
เมืองสมุทรปราการ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	1,862 (100.00%)	-	103,149 (100.00%)	105,011 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	79 (4.24%)	-	-	79 (0.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	1,783 (95.76%)	-	103,149 (100.00%)	104,932 (99.92%)
พระสมุทรเจดีย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	385 (100.00%)	-	97,771 (100.00%)	98,156 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	120 (0.12%)	120 (0.12%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	385 (100.00%)	-	97,651 (99.88%)	98,036 (99.88%)
บางเสาธง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	82 (100.00%)	-	74,170 (100.00%)	74,252 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	82 (100.00%)	-	74,170 (100.00%)	74,252 (100.00%)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
พระประแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	7,557 (100.00%)	-	28,429 (100.00%)	35,986 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	223 (2.95%)	-	-	223 (0.62%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	7,334 (97.05%)	-	28,429 (100.00%)	35,763 (99.38%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	10,365 (100.00%)	-	578,838 (100.00%)	589,203 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	302 (2.91%)	-	-	302 (0.05%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	10,063 (97.09%)	-	-	10,063 (1.71%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้นเนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ปลูกมะพร้าวที่สามารถเปลี่ยนเป็นข้าว ได้ 14 ไร่ แต่เนื่องจากนโยบายของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการข้าวต้องการรักษาคุณภาพผลผลิตข้าว ดังนั้น จึงควรพิจารณาปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (ภาพที่ 7 - 8)

4) แนวทางการจัดการ

(1) เกษตรกรยังคงปลูกมะพร้าวได้ผลดี การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ในรูปแบบแปลงใหญ่ สนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อพัฒนาศักยภาพของที่ดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกมะพร้าวมากยิ่งขึ้น สนับสนุนมะพร้าวพันธุ์ดีที่ทนต่อโรคแมลง ให้ความรู้ในการกำจัดโรคแมลงศัตรูมะพร้าวที่เหมาะสม สนับสนุนการจัดตั้งแหล่งรับซื้อผลผลิตมะพร้าวในพื้นที่ และเชื่อมโยงการตลาด โดยมีตลาดรับซื้อผลผลิตมะพร้าวสำรอง ที่สามารถรองรับผลผลิตทางการเกษตรในช่วงที่ผลผลิตล้นตลาด หรือเกินกำลังผลิตของโรงงานแปรรูปในพื้นที่ใกล้เคียง พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง และเป็น Smart Farmer โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเป็นฟาร์มหรือแปลงเกษตรอัจฉริยะ

(2) พื้นที่ปลูกมะพร้าวที่ไม่มีความเหมาะสม (N) ซึ่งประสบปัญหาซ้ำซากน้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความรู้เกษตรกรในการปรับเปลี่ยนชนิดพืชให้เหมาะสมตรงตามศักยภาพของพื้นที่ โดยสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น Zoning by Agri-Map เป็นต้น

อาหารธรรมชาติที่พลาสติกชอบ รวมถึงการปล่อยพันธู์ปลาหรือการเลี้ยงพลาสติกแบบไม่หนาแน่น จะทำให้พลาสติกไม่แย่งสารอาหารกันและส่งผลให้พลาสติกมีความอุดมสมบูรณ์ตัวโตนั่นเอง จึงไม่แปลกใจเลยว่าทำไมพลาสติกบางบ่อ ในอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จึงเป็นที่นิยมของตลาด และมีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในเรื่องของการเพาะเลี้ยงพลาสติก และการจำหน่ายพลาสติกบางบ่อ

3.5 พืชสมุนไพร

ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พืชสมุนไพรเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสนใจ เนื่องจากเป็นแหล่งของสารสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง จึงสนับสนุนให้พืชสมุนไพรเป็นพืชทางเลือกในปี 2564 โดยดำเนินการภายใต้ตลาดนำการผลิต และหากทิศทางการตลาดสมุนไพรขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจะช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร มีรายได้และความมั่นคงในการดำรงชีพ จากฐานข้อมูล Agri-Map Online จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ศักยภาพ ที่สามารถส่งเสริมให้ปลูกพืชสมุนไพรได้หลายชนิด เช่น กระชายดำ ขมิ้นชัน บัวบก เป็นต้น

กระชายดำมีถิ่นกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบได้หนาแน่นในแถบมาเลเซีย สุมาตรา เกาะบอร์เนียว อินโดจีน และในประเทศไทย มีเขตการกระจายพันธุ์ทั่วไปในเอเชียเขตร้อน โดยจัดเป็นไม้ล้มลุกมีอายุหลายปี มีเหง้าอยู่ใต้ดิน สามารถขยายพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี แต่ถ้าต้องการให้หัวหรือเหง้ามีคุณภาพต้องปลูกและเก็บเกี่ยวตามฤดูกาล คือปลูกในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม โดยจังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกกระชายดำระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 10,365 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง

ขมิ้นชันเป็นพืชที่มีเหง้าอยู่ใต้ดิน เนื้อของเหง้ามีสีเหลืองเข้มไปจนถึงสีแสด เอกลักษณ์ที่เด่นชัด คือ รสชาติที่จัดจ้าน สีสันมีความสวยงาม อีกทั้งยังได้มีการนำเอาสมุนไพรมาประยุกต์ผสมผสานลงไปในการอาหารไทย ทำให้ได้รสชาติที่ดูแตกต่างแต่ลงตัว เป็นพืชปลูกง่าย ชอบแสงแดดจัด และมีความชื้นสูง ชอบดินร่วนซุย มีการระบายน้ำดี ไม่ชอบน้ำขัง โดยพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกขมิ้นชันที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 2,808 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง

บัวบกเป็นพืชเขตร้อน ชอบที่ลุ่มชื้นแฉะเล็กน้อย เช่น ตามขอบคันนา คันดินริมหนอง สระ คลองน้ำ ชอบแสงรำไร มีเถาเลื้อยไปตามผิวดิน บางที่เรียกว่า ไหล ส่วนนี้แหละที่ใช้นำไปปักชำ ขยายพันธุ์ปลูกต่ออายุได้ไปหลายฤดู ขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว เจริญเติบโตได้เร็วมาก โดยพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกบัวบกที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 579 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ

4. แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ

4.1 ข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวที่มีความเหมาะสมสูง (S1) และปัจจุบันยังปลูกข้าวอยู่ มีเนื้อที่ 18,126 ไร่ กระจายตัวอยู่ในอำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรปราการให้การเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำชลประทาน การจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์ข้าว มีการรวมกลุ่มเป็นเกษตรกรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรด้านการตลาดในและต่างประเทศการแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) เนื่องจากเป็นพื้นที่ศักยภาพสูง การปลูกพืชหลังนาจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน ทั้งนี้ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าวจึงไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หากข้าวราคาไม่ดีถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชไร่ เพื่อที่ในอนาคตจะได้กลับมาทำนาได้อีก

4.2 มะพร้าว

(1) พื้นที่ปลูกข้าวที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) และปัจจุบันยังปลูกมะพร้าวอยู่ มีเนื้อที่มากถึง 302 ไร่ กระจายตัวอยู่ในอำเภอพระประแดง และอำเภอเมืองสมุทรปราการ เกษตรกรยังคงปลูกมะพร้าวได้ผลดี การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต สนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อพัฒนาศักยภาพของที่ดินให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกมะพร้าวมากยิ่งขึ้น สนับสนุนมะพร้าวพันธุ์ที่ทนต่อโรคแมลง ให้ความรู้ในการกำจัดโรคแมลงศัตรูมะพร้าวที่เหมาะสม สนับสนุนการจัดตั้งแหล่งรับซื้อผลผลิตมะพร้าวในพื้นที่ และเชื่อมโยงการตลาด โดยมีตลาดรับซื้อผลผลิตมะพร้าวสำรอง ที่สามารถรองรับผลผลิตทางการเกษตรในช่วงที่ผลผลิตล้นตลาด หรือเกินกำลังผลิตของโรงงานแปรรูปในพื้นที่ใกล้เคียง พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง และเป็น Smart Farmer โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเป็นฟาร์มหรือแปลงเกษตรอัจฉริยะ

(2) พื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N) และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกมะพร้าวอยู่ 241 ไร่ ทั้งนี้ควรให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยให้ความรู้เกษตรกรในการปรับเปลี่ยนชนิดพืชให้เหมาะสมตรงตามศักยภาพของพื้นที่ สนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) พร้อมทั้งจัดระบบการผลิตและการบริหารจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย ที่เหมาะสมสำหรับมะพร้าว การสนับสนุนแหล่งน้ำ และการส่งเสริมให้ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน และการทำเกษตรผสมผสาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. **ขอบเขตการปกครอง**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมการปกครอง. 2563. **ข้อมูลสถิติประชากร**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมชลประทาน. 2564. **พื้นที่ชลประทาน พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **การใช้ที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2562**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **ข้อมูลเกษตรกร พ.ศ. 2563**. (ไฟล์ข้อมูล).
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ. 2563. **โครงการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานส่งเสริมการเกษตร ประจำปี 2563**. แหล่งที่มา: <https://www.opsmoac.go.th/samutprakan-activity-preview-421091791535>, 24 สิงหาคม 2564.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. **ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร พ.ศ. 2564**.

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอ จังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
1	บางบ่อ	คลองด่าน
2		คลองนิยมยาตรา
3		คลองสวน
4		บางบ่อ
5		บางพลีน้อย
6		บางเพรียง
7		บ้านระกาศ
8		เป็ริง
9	บางพลี	บางแก้ว
10		บางไฉลง
11		บางปลา
12		บางพลีใหญ่
13		ราชาเทวะ
14		หนองปรือ
15	บางเสาธง	บางเสาธง
16		ศิระจรเข้้น้อย
17		ศิระจรเข้ใหญ่
18	พระประแดง	ตลาด
19		ทรงคนอง
20		บางกระสอบ
21		บางกอบัว
22		บางกะเจ้า
23		บางครุ
24		บางจาก
25		บางน้ำผึ้ง
26		บางพิง
27		บางยอ
28		บางหญ้าแพรก
29		บางหัวเสือ
30		สำโรง
31		สำโรงกลาง
32		สำโรงใต้

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	
33	พระสมุทรเจดีย์	นาเกลือ	
34		ในคลองบางปลากด	
35		บ้านคลองสวน	
36		ปากคลองบางปลากด	
37		แหลมฟ้าผ่า	
38	เมืองสมุทรปราการ	ท้ายบ้าน	
39		ท้ายบ้านใหม่	
40		เทพารักษ์	
41		บางด้วน	
42		บางปู	
43		บางปูใหม่	
44		บางโพรง	
45		บางเมือง	
46		บางเมืองใหม่	
47		ปากน้ำ	
48		แพรกษา	
49		แพรกษาใหม่	
50		สำโรงเหนือ	
รวม		6	50

ที่มา: กรมการปกครอง, 2556

ชุดดิน บางปะกง	Series Bpg	กลุ่มชุดดินที่ 13
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %	
ภูมิสัณฐาน	ที่ราบน้ำทะเลขึ้นถึง	
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนทะเล	
การระบายน้ำ	เลวมมาก	
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลถึงสีเทาเข้มมาก มีจุดประสีน้ำตาลหรือแดงปนเหลืองและสีเทา ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวสีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นต่างเล็กน้อยถึงเป็นต่างปานกลาง (pH 7.5-8.0) ดินล่างเป็นดินเหนียวสีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นต่างจัด (pH 8.5) ทุกชั้นดินมีค่าปัจจัยน้ำ (n-value) มากกว่า 0.7 ดินนี้เมื่อแห้งหรือถูกเติมออกซิเจนจะแปรสภาพเป็นดินกรดกำมะถัน	
ข้อจำกัด	เป็นดินที่เป็นพวกดินกรดกำมะถันแฝง มีน้ำทะเลท่วมถึงประจำ เป็นดินเลนมีโครงสร้างเลว มีสมบัติทางกายภาพไม่เหมาะสมในการที่จะนำมาใช้ในการเกษตร	
ข้อเสนอแนะ	ไม่เหมาะสมในการนำมาใช้การเกษตร ถ้านำมาใช้จะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อระบบนิเวศวิทยาชายฝั่ง ควรสงวนไว้ให้เป็นป่าชายเลนเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม	

สมบัติทางเคมี	ความลึก	อินทรีย์	ความจุ	ความ	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม
	(ซม.)	วัตถุ	แลกเปลี่ยน	อัมตวั	ที่เป็น	ที่เป็น	สมบูรณ์
			แคตไอออน	เบส	ประโยชน์	ประโยชน์	ของดิน
	0-25	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
	25-50	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
	50-100	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง

ภาพที่ 1 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบางปะกง

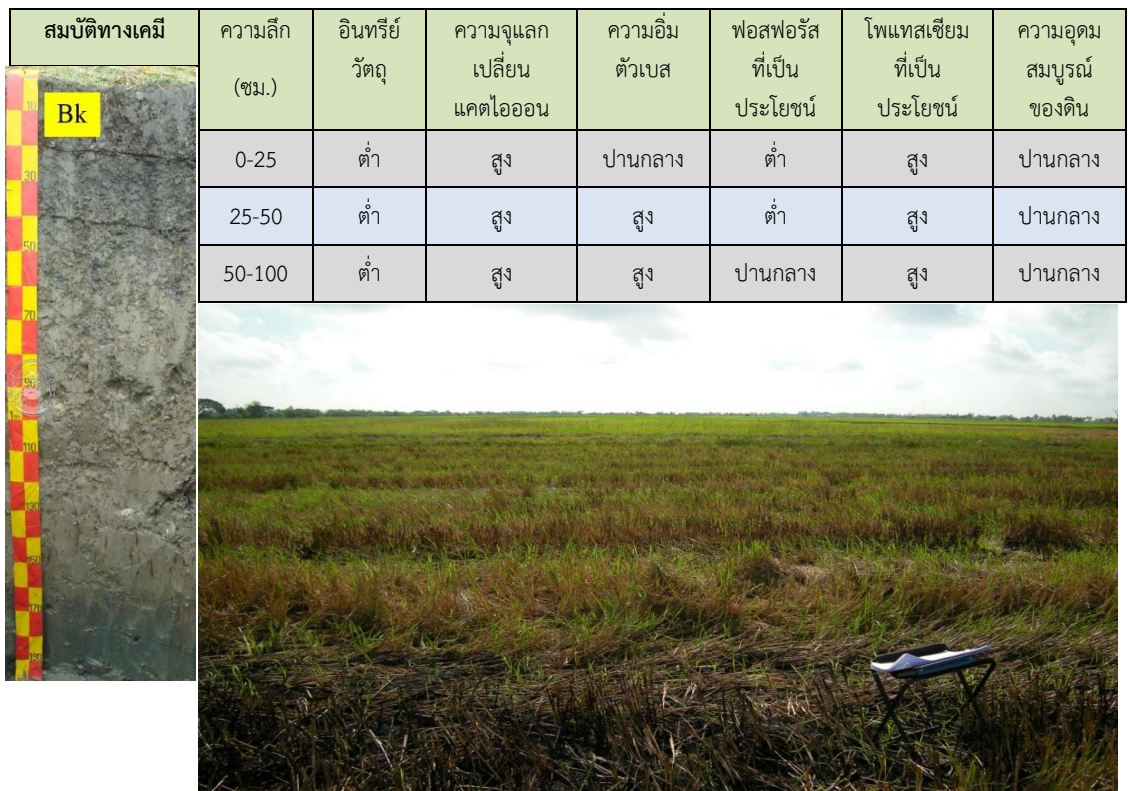
ชุดดิน สมุทรปราการ	Series	Sm	กลุ่มชุดดินที่ 3
สภาพพื้นที่	ราบเรียบ	มีความลาดชัน 0-1 %	
ภูมิสังฐาน		ที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง	
วัตถุต้นกำเนิดดิน		ตะกอนทะเลผสมกับตะกอนน้ำ	
การซึมผ่านได้ของน้ำ		ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน		เป็นดินลึกลับปานกลางถึงชั้นตะกอนทะเล ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มหรือสีน้ำตาลปนเทา ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวสีเทาหรือสีเทาปนเขียวมะกอก มักพบชั้นตะกอนทะเลที่เป็นดินเลนสีเทาปนเขียว ในช่วงความลึก 50-125 เซนติเมตร พบจุดประสีน้ำตาลเข้ม และเทาปนเหลืองอยู่ทั่วไป ส่วนที่ระดับลึกลงไปเป็นดินเลนสีเทาปนเขียว ส่วนดินล่างลึกๆ อาจพบชั้นทรายและเปลือกหอย ปฏิกริยาดินตลอดหน้าตัดดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.0-8.0) จนถึงด่างจัด (pH 8.5) ในชั้นตะกอนทะเล	
ข้อจำกัด		พื้นที่อาจได้รับผลกระทบจากความเค็มจากน้ำทะเลในช่วงที่น้ำทะเลขึ้นสูง บางพื้นที่ดินเค็มจัดจนไม่สามารถใช้ปลูกพืชได้	
ข้อเสนอแนะ		สร้างเขื่อนหรือทำนบกั้นเพื่อป้องกันน้ำทะเลขึ้นถึง และปรับปรุงคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและทางเคมี โดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ พักปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด เพื่อให้ดินร่วนซุยและดูดซับธาตุอาหารไว้ในดินได้ดี ควบคู่กับการใส่ปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน	

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน	ความอิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
	25-50	ต่ำ	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
	50-100	ต่ำ	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง

ภาพที่ 2 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสมุทรปราการ

ชุดดิน	บางกอก	Series	Bk	กลุ่มชุดดินที่ 3
สภาพพื้นที่		ราบเรียบ	มีความลาดชัน 0-1 %	
ภูมิลักษณะ		ที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน		ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล	พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย	
การระบายน้ำ		เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ		ช้า	การไหลปานกลางของน้ำบนผิวดินช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน		เป็นดินสีมาก	ดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีดำ มักพบจุดประสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 6.0-6.5) ดินล่างตอนบน เนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มหรือเทาปนน้ำตาล จุดประสีเหลืองหรือน้ำตาล ดินล่างในระดับความลึก 1.0-1.5 เมตร จะพบรอยไหลในดินล่าง พบดินเลนสีน้ำเงินที่มีปริมาณกำมะถันต่ำ มีเปลือกหอยปะปน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0)	
ข้อจำกัด		อาจมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน		
ข้อเสนอแนะ		ทำนา ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดินให้ดีขึ้นทั้งยังเพิ่มแร่ธาตุอาหารในดินให้แก่พืชอีกด้วย		

ภาพที่ 3 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบางกอก

ชุดดิน	สมุทรสงคราม	Series	Sso	กลุ่มชุดดินที่ 8
สภาพพื้นที่		ราบเรียบ	มีความลาดชัน 0-1 %	
ภูมิสังฐาน		ที่ราบน้ำทะเลท่วมถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน		ตะกอนน้ำทะเล		
การระบายน้ำ		เลวมมาก		
การซึมผ่านได้ของน้ำ		ช้า	การไหลป่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน		เป็นดินที่ถูกปรับสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินโดยการยกทรง เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลเข้มปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่ ปฏิกริยาดิน เป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.0-8.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียว สีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0) ดินล่างตอนล่าง อาจเป็นดินเลนทะเล สีเทาเข้มหรือสีเทาปนเขียว ที่มีค่าปัจจัย (n-value) มากกว่า 0.7 ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0)		
ข้อจำกัด		เป็นดินเค็ม ได้รับผลกระทบจากน้ำทะเล		
ข้อเสนอแนะ		ทำการปรับสภาพดินก่อนปลูกพืช มีระบบป้องกันน้ำท่วมและควบคุมระดับน้ำในร่องระหว่างแปลงปลูกพืช พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยนแคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
	25-50	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
	50-100	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง

ภาพที่ 4 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสมุทรสงคราม

ตารางผนวกที่ 2 พื้นที่ชลประทานจังหวัดสมุทรปราการจําแนกรายอำเภอ ตำบล

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
บางบ่อ	94,869.97	คลองด่าน	18,152.83
		คลองนิยมยาตรา	8,836.70
		คลองสวน	7,079.16
		บางบ่อ	17,370.43
		บางพลีน้อย	8,490.29
		บางเพรียง	15,286.02
		บ้านระกาศ	10,676.33
		เปร็ง	8,978.21
บางพลี	49,547.41	บางแก้ว	3,466.57
		บางไฉลง	7,843.86
		บางปลา	25,199.63
		บางพลีใหญ่	6,873.42
		ราชาเทวะ	2,790.18
		หนองปรือ	3,373.75
บางเสาธง	42,512.18	บางเสาธง	21,614.40
		ศิระจรเข้	10,602.03
		ศิระจรเข้ใหญ่	10,295.75
พระประแดง	832.32	ทรงคนอง	72.65
		บางกระสอบ	127.26
		บางกอบัว	34.19
		บางกะเจ้า	6.11
		บางครุ	85.12
		บางจาก	325.18
		บางน้ำผึ้ง	48.14
		บางพิง	112.04
		บางยอ	21.63
พระสมุทรเจดีย์	63,486.31	นาเกลือ	23,249.56
		ในคลองบางปลากด	5,533.48
		บ้านคลองสวน	19,111.93
		ปากคลองบางปลากด	213.47
		แหลมฟ้าผ่า	15,377.87

ตารางที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
เมืองสมุทรปราการ	30,774.43	ท้ายบ้าน	709.57
		ท้ายบ้านใหม่	640.91
		เทพารักษ์	138.46
		บางด้วน	2.92
		บางปู	6,092.05
		บางปูใหม่	6,216.60
		บางโปรง	26.69
		บางเมือง	531.62
		บางเมืองใหม่	68.53
		แพรกษา	7,359.48
		แพรกษาใหม่	8,987.60
		รวม	282,022.62

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 3 กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	กิจกรรมการเกษตร	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
1	ปลาเบญจพรรณ	1,756	25,648
2	ข้าวนาปี	933	18,375
3	กุ้งทะเล (น้ำกร่อย)	1,027	14,448
4	ข้าวนาปรัง	735	14,204
5	ปลานิล	519	7,523
6	หอย	210	3,391
7	ปลาชิลิต	135	3,169
8	มะม่วง	1,983	2,702
9	ปู	185	1,479
10	กุ้งน้ำจืด	141	1,129
11	กล้วยน้ำว้า	999	953
12	มะพร้าว	525	712
13	ปลากะพง	59	608
14	กระเฉด	84	429
15	มะนาว	342	201
16	กล้วยหอม	240	184
17	ข่า	150	174
18	ปลาดุก	51	161
19	ตะไคร้	192	156
20	จาก	7	151
21	มะรุ้ม	93	102
รวม		10,366	95,899

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563

ตารางผนวกที่ 4 ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดสมุทรปราการ

ลำดับ	ชนิด	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ
1	ยอบ้าน	2	30	บางเสาธง บางพลี
2	ตะไคร้หอม	2	23	พระสมุทรเจดีย์ บางเสาธง
3	ว่านทางจระเข้	4	17	พระประแดง บางบ่อ บางเสาธง บางพลี
4	อัญชัน	2	3	บางพลี บางบ่อ
5	สมุนไพรอื่น ๆ	1	1	เมืองสมุทรปราการ
รวม		11	74	

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564

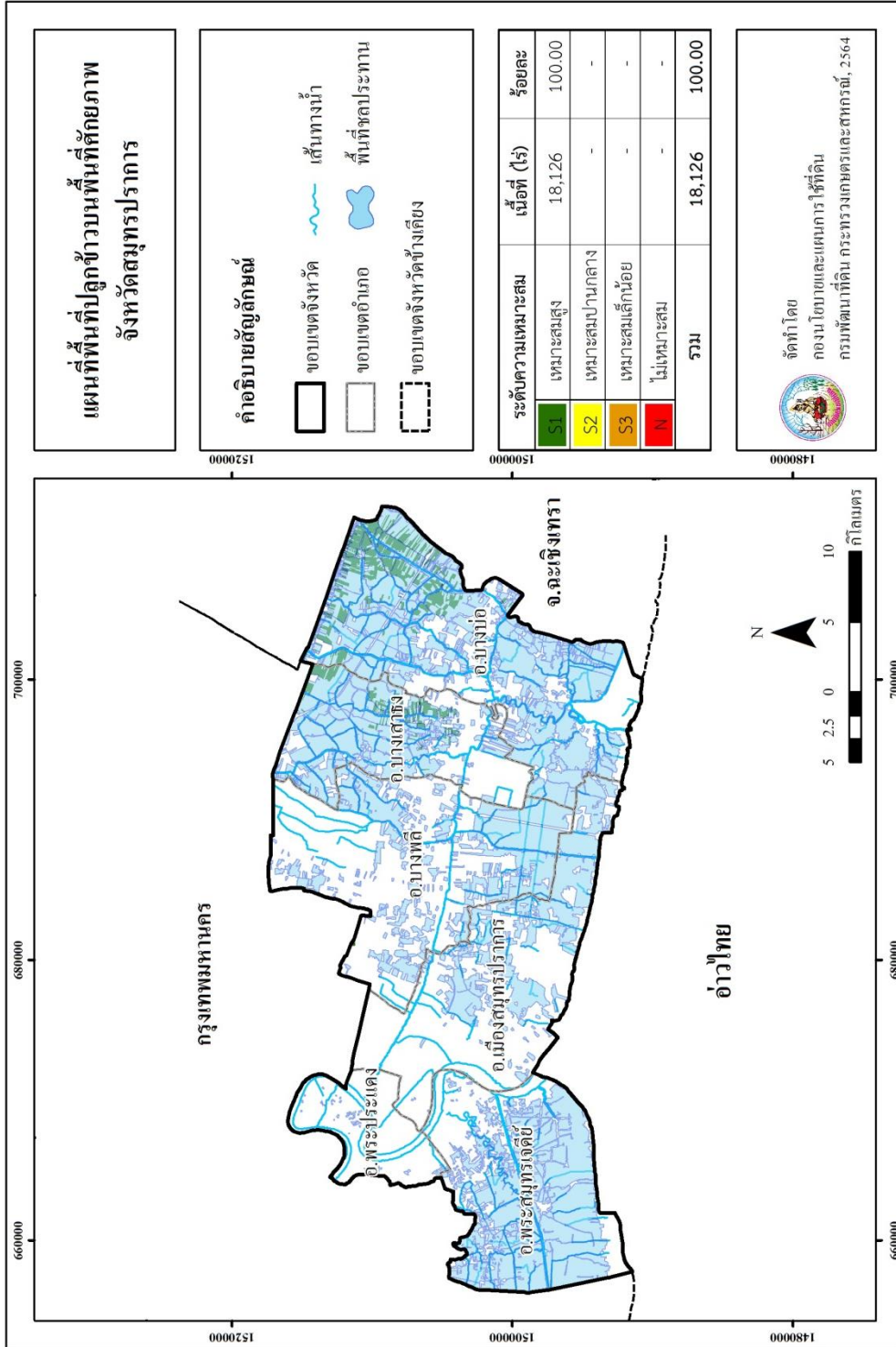

ตารางผนวกที่ 5 โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

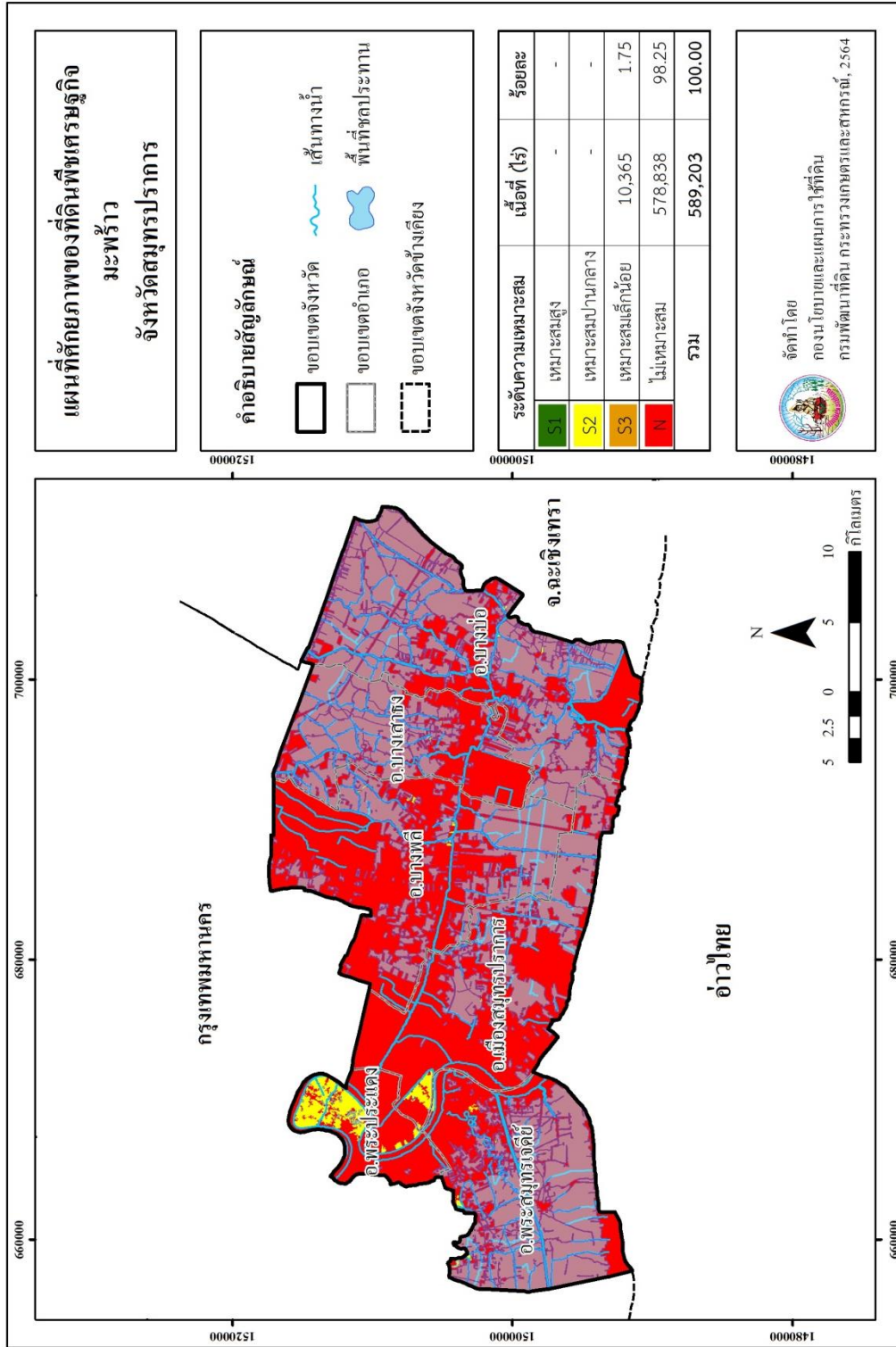
โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตร	จำนวนจุด (แห่ง)	โรงงานด้านเกษตร	จำนวน (แห่ง)
โรงงานแปรรูปผลผลิตจากยางพารา	21	โรงงานด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	166
โรงงานผลิตอาหารสัตว์	14		
โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา	7		
ลานตากและแหล่งรับซื้อ ทางการเกษตร	5		
สหกรณ์การเกษตร	4		
โรงงานผลิตน้ำมันปาล์ม	2		
สหกรณ์ประมง	2		
โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง	1		
โรงงานผลิตยางแผ่น	1		
สหกรณ์นิคม	1		
รวม	58	รวม	166

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

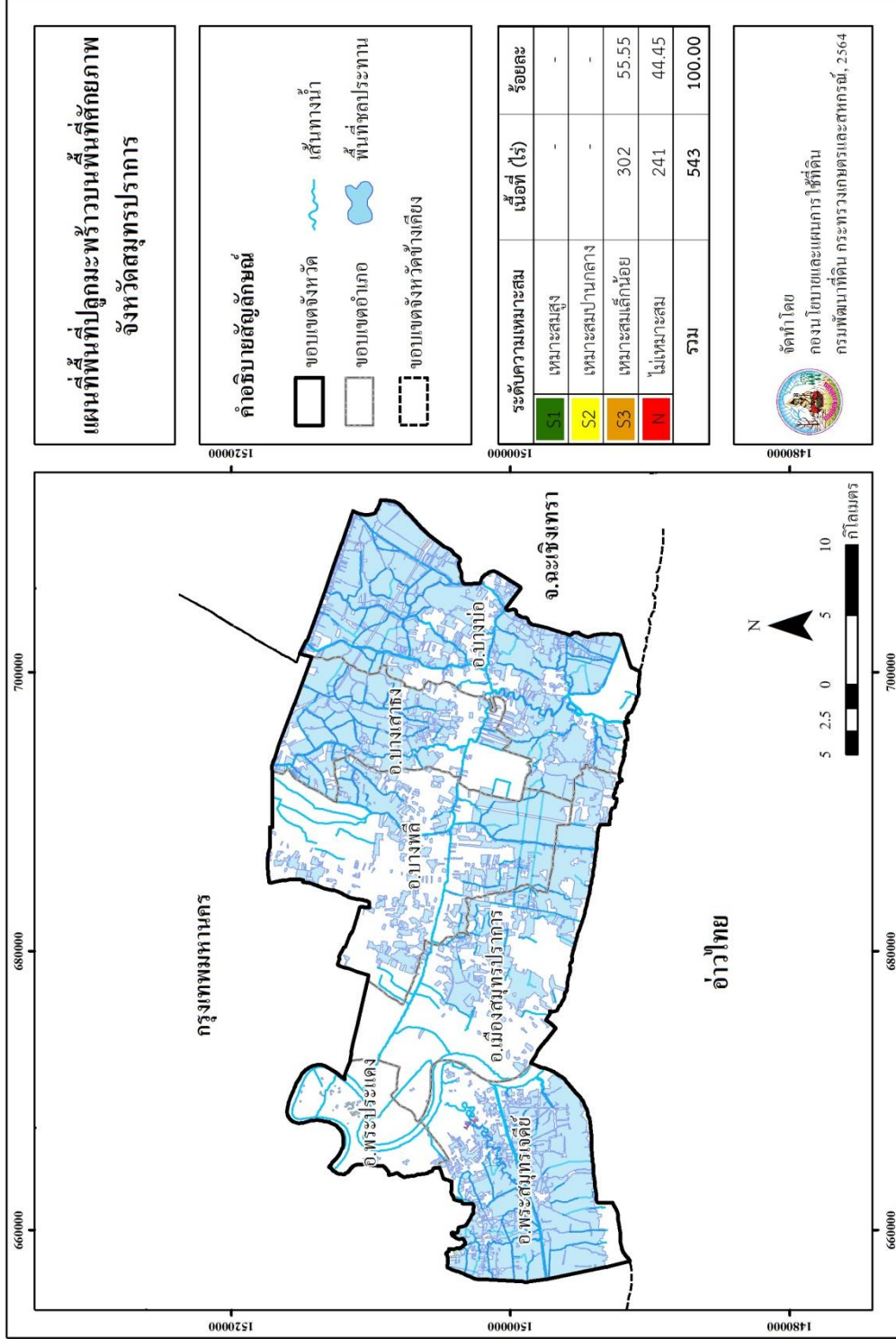

ภาพที่ 6 พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสมุทรปราการ

ภาพที่ 7 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมะพร้าว จังหวัดสมุทรปราการ

ภาพที่ 8 พื้นที่ปลูกมะพร้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสมุทรปราการ

Land Development Department
2003/61 Phahonyothin Road.
Lard Yao, Chatuchuk, Bangkok 10900
Call Center : 1760
www.idd.go.th

DOWNLOAD